

Bölüm 54

JİNEKOLOJİDE ANAMNEZ VE KLİNİK MUAYENE YÖNTEMLERİ

Ümit ÇABUŞ¹
Ertan KARAMAN²

GİRİŞ

Anamnez almanın amacı hastayı tanımak, hastayla tanışmak ve şikâyetlerinden hastalığın tanısına götürecek ipuçlarını yakalamaktır. Jinekolojide anamnez genel hatları ile tıbbın diğer dallarındaki çerçeve ve anlayış içinde ele alınır. Önemli olan bu girişim sırasında hasta ile etkin bir iletişim içine girerek tanıda gerekli tüm anahtar bilgileri eksiksiz almaktır. Hasta ile etkin iletişim kurabilmek için:

- Hastanın kültür düzeyine uyum sağlamak,
- Gerek görsel gerekse bilimsel açıdan hastada güven uyandırmak,
- Hastayı dikkatle ve sabırla dinlemek,
- Hastaya kendini rahatlıkla ifade edecek ortam hazırlamak,
- Hastaya yapılacak muayene hakkında ön bilgiler vermek,
- Muayene bulgularını hastaya anlayabileceği düzeyde aktarmak,
- Hastaya jinekolojik muayenede rahatsızlık hissetmeyeceği, canı yanmayacağı güvenini vermek önemlidir.

Bu bölümde jinekolojik anamnez ve klinik muayene yöntemlerinden bahsedilecektir.

A. ANAMNEZ

Anamnezde alınacak bilgiler genellikle tanının önemli bir bölümünü oluşturur. Deneyimli bir hekimin alacağı dikkatli bir anamnez ile tanıya çok yaklaşılr. Bazı hastalıkların (örneğin endo-

metriozis, dismenore) tanısında ağırlığı anamnez oluşturur. Bu arada hekim olarak hastanın mahremiyete saygılı davranılmalı ve hastaya güven duygusu verilmelidir. Çünkü hasta, anne babasına, kardeşlerine ve eşine söylemeyeceği bazı bilgileri de hekimine aktaracaktır (1).

Jinekolojik anamnezin ana başlıkları şu şekildedir:

- 1- Kimlik bilgileri
- 2- Şikâyet ve bu şikâyetin öyküsü
- 3- Jinekolojik öykü
- 4- Obstetrik öykü
- 5- Cinsel fonksiyon öyküsü
- 6- Özgeçmiş
- 7- Soygeçmiş
- 8- Sistemlerin sorgulanması

1- Kimlik bilgileri

Bu bölümün medikal olduğu kadar hukuki açıdan da önemi mevcuttur. Hastanın adı soyadı, mesleği, adresi, doğduğu bölge, yaş, evlilik durumu öğrenilmeli ve kaydedilmelidir. Medeni hali araştırılırken, evli ise süresi, kaçınıcı evliliği olduğu gözden kaçırılmamalıdır. Bu arada hasta ile konuşma sırasında hastanın kültürel düzeyi ve psikolojik yapısı gözlenmeli, kişiliği hakkında bilgi sahibi olmaya çalışılmalıdır.

2- Şikâyet ve bu şikâyetin öyküsü

Hastayı doktora başvurmaya iten temel neden olup, tüm yönleriyle ayrıntılı olarak değerlendiril-

¹ Doktor Öğretim Üyesi, Pamukkale Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, umitcabus@gmail.com

² Op.Doktor, Pamukkale Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD, karamanertan01@gmail.com

Gelişen teknoloji ile sağlık alanında muayene ve tanıya yardımcı birçok cihaz ve yöntemler geliştirilmiştir. Bunların en başında ultrasonografi, mammografi, histerosalfingografi, DEXA, BT ve MRI gibi görüntüleme yöntemleri gelir. Ayrıca kolposkopi, histeroskopi ve laparoskopi gibi hem tanı hem de tedavide rol alan özel optik aletlerde jinekolojik muayenenin önemli birer parçası olmuştur.

SONUÇ

Hastaların şikâyetlerinin ve sağlık kurumuna başvuru nedenlerinin öğrenilmesi çok önemlidir. Uygun bir üslup ve empati ile alınacak anamnez bilgileri ve yapılacak olan uygun fizik muayene ile birleştirildiğinde tanı ve tedaviye giden yol rahatlıkla bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Jinekoloji, Anamnez, Tanı ve muayene

KAYNAKÇA:

1. Arısan K. (1997), *Propedötik*, İstanbul, Celtüt matbaacılık
2. Atasü T, Şahmay S. (2000), *Jinekolojide Anamnez ve Klinik Muayene Yöntemleri*, Üniversal Tıp yayınları
3. Kamacı M, Şahin HG. (2006). Jinekolojik Öykü ve Muayene Yöntemleri. M.Nedim Çiçek, Cemalettin Akyürek, Çetin Çelik, Ali Haberal (Ed.), *Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi* (s741-752), Ankara, Güneş Tıp Kitabevi
4. Üstay K. (1996), Jinekolojide Hikaye Alma Muayene Metodları ve Tanısal İşlemler. Kişnişçi, Gökşin, Durukan, Üstay, Ayhan, Gürkan, Önderoğlu (Ed.), *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi* (s536-552), Ankara, Güneş Kitabevi
5. Beacham DW, Beacham WD, 1963, Crossen's synopsis of gynecology, The C.V. Mosby Co. Saint Louis.
6. Berek JS, (2011), *Berek&Novak Jinekoloji*, (Ahmet Erk, Fazlı Demirtürk, Çev. Ed.), İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi
7. Yazıcıoğlu A, Günalp S. (2014). Jinekolojik Propedötik. Serdar Günalp, Kunter Yüce (Ed.), *Temel Kadın Hastalıkları ve Doğum Bilgisi* (s151-159), Ankara, Güneş tıp Kitabevi
8. Waxman B, Gynecologic History, examination and diagnostic procedures. In. Pernoll ML (ed), Current obstetrics and gynecologic diagnosis and treatment, Prentice-Hall, London.
9. Aydınli K, Sarıkamış B, Elkabes M, Atasü T. (1988), Meme sekresyonları ve jinekolojide Meme muayenesinin önemi. *Jinekoloji ve Obstetrik Derg.* 4:222, 1988